

TÜSİAD

TÜSİAD YÖNETİM KURULU BAŞKANI

CANSEN BAŞARAN SYMES'İN

" TÜRKİYE'DE ENFLASYON DİNAMİKLERİ:

FIRSATLAR VE RİSKLER"

KONFERANSI AÇILIŞ KONUŞMASI

10 Nisan 2015

İstanbul, Martı Otel

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212.249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Misafirler, Değerli Katılımcılar ve Değerli Basın Mensupları;

Hepinizi TÜSİAD Yönetim Kurulu adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Enflasyon Dinamikleri; Fırsatlar ve Riskler başlıklı seminerimize hoş geldiniz.

Bugün değerli akademisyenlerimiz, önemli iktisatçılarımız ile, ülkemiz, iş dünyamız, yatırım ortamı ve makro ekonomik istikrar için her geçen gün bizleri giderek daha tedirgin eden enflasyon konusunu ele alacağız. Enflasyon dinamiği ile ilgili hangi sorulara yanıt arayacağımızı aslında programla birlikte sizlerle paylaştık. Bir kez daha hatırlayalım. Neydi bu sorular?

1. Türkiye'de enflasyon ne kadar yapısal? Kuraklık gibi mikro dinamiklerin etkisi nedir?
2. Kur geçişkenliğinin enflasyon üzerindeki etkisi ne orandadır?
3. Enflasyon artışında uygulanan para politikasının etkisi ne kadardır?
4. Dünyada enflasyon ne durumda? Türkiye enflasyon dinamiği ile bu anlamda ayrışıyor mu?
5. Hedefin üzerinde seyreden yüksek enflasyonun Türkiye'deki yatırım ortamına ve Türkiye'nin rekabet gücüne etkisi ne olur?

Aslında amacımız, karar alıcılar ve ekonomik aktörler açısından rahat öngörülebilir, makul ölçüde tahmin edilebilir bir iktisadi atmosfer yaratabilmek. Toplantıda enflasyon ile ilgili askıda kalmış önemli soruları da yanıtlamayı hedefliyoruz.

Enflasyon bir süredir, rekabet politikalarının, yatırım ortamı ve kalkınma başlıklarının oldukça önüne geçti... Nedeni gayet açık: Türkiye'de enflasyon yükseldi maalesef, düşürülmesi yönündeki politikalar başarıya ulaşmadı. Enflasyon düzeyi geçtiğimiz 4 yıl boyunca hedef enflasyonların sürekli üzerinde seyretti. Hepimiz şunu biliyoruz, iş dünyası açısından enflasyon düşük ve tahmin edilebilir olduğu sürece zararsız bir değişkendir. Artan veya tahmin edilmesi mümkün olmayan bir enflasyon dinamiği ise rekabet gücünü sınırlar, daha yüksek bir enflasyon oranına neden olur, ayrıca tüm diğer makro değişkenlerin tahminini de anlamsızlaştırır ve sonuç olarak ülkenin ekonomik itibarını bozar...

Uzunca bir süredir, enflasyon, iktisadi politikanın, rekabet politikalarının büyümenin bir unsuru, bir engeli olmaktan çıkmıştı. Bugünkü enflasyon dinamiği ise yeniden büyümenin, rekabet gücünün potansiyel bir engeli olarak karşımızda duruyor. Üzülerek söylemeliyim ki, bu potansiyel risk bizi oldukça tedirgin ediyor.

Maalesef enflasyon ile ilgili hafızalarımız çok canlı. Enflasyonun geçmişte nasıl ekonomik sistemi harap ettiğini herhalde en fazla tecrübe etmiş ülkelerden biriyiz...

Yakın geçmişe kadar başarıyla gerçekleştirdiğimiz enflasyonla mücadele politikalarını yeniden ele almak zorunda kalmak hiç istemiyoruz.

Enflasyonu büyümenin önünde bir engel, ülke itibarını bozan bir değişken olarak bir defa daha yaşamak istemiyoruz.

Artan enflasyonu, aynı dönemlere denk gelen, bozulan güven ortamının, itibarı zedelenmiş Türkiye hikayesinin bir sonucu olarak da görmek mümkündür. Dolayısıyla, enflasyon ve fiyat istikrarı ile ilgili geliştirilecek politikalara da bu geniş açıdan yaklaşmak gereği vardır. Biz buna oldukça inanıyoruz.

Bugün, özellikle 2000-2006 döneminde tüm toplum kesimlerinin sorumluluk alarak, maliyetler üstlenerek oluşmasına katkı sağladığı huzur ve istikrar ortamı ile ilgili kaygılarımız olduğunu belirtmek isterim. Enflasyon sorunu dahil, ülkenin katılaşmış tüm sorunlarını tek tek çözdüğümüz, yatırım ortamını geliştirdiğimiz, itibarını hep birlikte artırdığımız, her boyutta AB normlarına yaklaştırdığımız Türkiye hikayesi maalesef bir süredir zarar görmektedir. Enflasyon, yani artan, hedefinden sapan enflasyon bozulan Türkiye tablosunun kritik sonuçlarından sadece biridir...

Türkiye'nin başarı hikayesini oluşturan, ülkeye itibar kazandıran bir dizi yeni kurum, çağdaş kurallar ve iyileşen yatırım ortamı bugün yerlerini bu hikayeyi zorlayan olumsuz unsurlara bırakmıştır; AB hedefi belirsizleşmiş, hukuk devleti zayıflamıştır, yargıya güven azalmıştır; kalkınma politikalarında, yapısal reformlarda önemli zaman kayıpları yaşanmaktadır.

Değerli konuklar,

Konumuz elbette enflasyon ve enflasyon ile ilgili soruları yanıtlamak; ancak hepimiz çok iyi anlamalıyız ki, ekonomik performans, demokratik standartlar, kurumlar, hukuk devleti olguları bir bütünün parçasıdır... Son yıllara kadar Çin örneği üzerinden, demokrasi ve ekonomik büyüme arasında güçlü bir ilişki olmadığına dair akademik çalışmalar ve politika tartışmaları vardı. Ancak, başta Dünyanın önde gelen iktisatçılarından Daron Acemoğlu'nun çalışmaları olmak üzere, yakın zamanda yayımlanan birçok akademik çalışma bize demokrasi ve ekonomik büyüme arasında çok güçlü bir pozitif ilişki olduğunu gösteriyor. Bu çalışmalar, demokrasinin ekonomik büyümeyi birkaç kanal aracılığıyla artırdığını ortaya koyuyor. Bu kanallar, kapsayıcı ekonomik reformlar, nitelikli eğitimin yaygınlaştırılması, gelişmiş sağlık sistemi, yatırım ortamının iyileşmesi ve sosyal huzurun sağlanması olarak sıralanabilir.

Özetle, alakart menü seçeneğimiz yok, bu olguların hepsine aynı anda ulaşmalıyız, üstelik bunu başardığımız dönemler de oldu. AB ivmesini yakaladığımız, reform dinamiğini çok iyi yönettiğimiz

iyi politika ve uygulama örneklerini yeniden canlandırıp ülkede olumlu bir atmosferi oluşturmalıyız. Buna tüm toplum kesimlerinin ihtiyacı var.

Değerli Konuklar,

Türkiye'nin içinde bulunduğu ortam ekonomik görünümüne de yansıyor. Büyüme yavaşlarken yatırımlar azalıyor. Düşük büyüme 2008 krizi sonrası yalnızca Türkiye'de değil küresel düzeyde bir problem haline gelmiş olabilir. Ancak tüm Dünya'nın deflasyonla mücadele ettiği bir ortamda Türkiye, düşük büyümeye ve yatırımlardaki düşüşe ek olarak bir de yüksek enflasyonla mücadele ediyor. Uluslararası karşılaştırmalarda da benzer ülkelerden kötü yönde ayrışıyor.

Enflasyon hedeflemesi rejiminin uygulanmaya başladığı 2006 yılından itibaren baktığımızda, bir iki istisna yıl dışında, ki bunlar da küresel kriz yıllarına denk geliyor, gerçekleşen enflasyonun, hedefin sürekli olarak üzerinde seyrettiğini görüyoruz. Demek ki burada bir sorun var. Sorun belirlenen hedeflerde mi yoksa bu hedeflere ulaşmaya yönelik uygulanan politikalarda mı, bu tartışmayı gerçekten somut bir noktaya vardıracağız.

Bir diğer tartışma alanını ise enflasyonun değişik göstergelerle açıklanmasında yaşıyoruz. H,I gibi harflerle gösterilen ve detaylarıyla iktisatçı olmayan birinin çok da ilgilenmediği birtakım enflasyon göstergelerinin önümüze konulması teknik olarak açıklanabilir elbet. Ama MANŞET ENFLASYON MANŞET ENFLASYONDUR... Sonuçta, ekonomideki tüm iktisadi aktörlerin takip ettiği ve tüketim, yatırım ve tasarruf gibi iktisadi kararlarında dikkate aldığı manşet enflasyondur. Ücret artışları başta olmak üzere maliyeti etkileyerek fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturan da, sonuçta, manşet enflasyondur. Bu nedenle manşet enflasyonu hedeflemek ve bu enflasyon oranının dinamiklerini anlamaya çalışmak doğru olanıdır.

Sürekli olarak hedeften şaşan enflasyon, ileriye dönük beklentilerde bir dizi bozulmalara yol açmış durumda. Enflasyon üzerindeki belirsizlik yüksek enflasyon dönemlerinde olduğu gibi, 'geriye bakarak' fiyatlama yapma alışkanlığına dönülmesi riskini beraberinde getiriyor. Ücret ve fiyatların geçmiş enflasyona bakarak belirlenmeye başlaması enflasyona atalet kazandırarak, yüksek seviyelerin kalıcı olmasına yol açabilir. Geçmişteki örnekler hala hafızalarımızda. Bu da bizi oldukça tedirgin ediyor.

Birazdan, konunun değerli uzmanlarıyla Türkiye'de enflasyonu tüm boyutlarıyla ele alacağız. Yüksek enflasyonun arkasındaki asıl nedenler nedir, enflasyon hedefleri neden tutturulamıyor, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerle karşılaştırıldığında Türkiye'de enflasyon ne durumdadır sorularına yanıt vermeye çalışacağız. Daha da önemlisi, enflasyonun bizleri, yatırım ortamını ve rekabet gücümüzü

nasıl etkileyeceğini tartışacağız. Toplantının, bu doğrultuda amacına ulaşarak hepimiz için yararlı olmasını dilerim.